

ΣΥΣΤΑΣΗ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΟΟΣΑ ΓΙΑ ΤΗ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΑ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΑ

ΣΥΣΤΑΣΗ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΟΟΣΑ ΓΙΑ ΤΗ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΑ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΚΕ ΡΑΙΟΤΗΤΑ

ΣΥΣΤΑΣΗ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΟΟΣΑ ΓΙΑ ΤΗ
ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΑ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΚΕΡΑΙΟ ΤΗΤΑ

ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΑ

ΣΤΑΤΗΓΙΚΗ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΔΙΑΦΘΟΡΑΣ

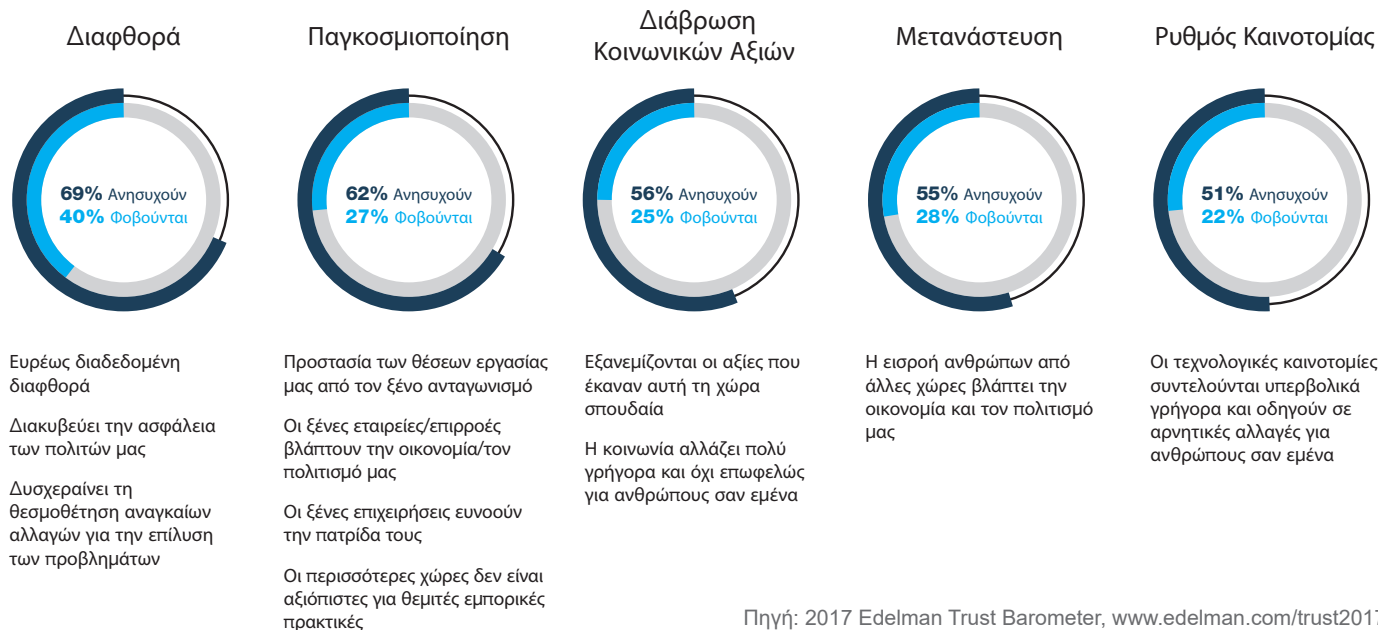
Ανισότητα, αποκλεισμός και απογοήτευση: το αληθινό κόστος της διαφθοράς

Η διαφθορά είναι ένα από τα πλέον διαβρωτικά φαινόμενα των καιρών μας. Διασπασίζει δημόσιους πόρους, διευρύνει τις οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες, προξενεί δυσφορία και πολιτική πόλωση και μειώνει την εμπιστοσύνη στους θεσμούς.

Η διαφθορά διαιωνίζει την ανισότητα και την φτώχεια, πλήττοντας την ευημερία και την κατανομή του εισοδήματος και υπονομεύοντας τις ευκαιρίες συμμετοχής επί ίσοις όροις στον κοινωνικό, οικονομικό και πολιτικό βίο.

Η διαφθορά αναφέρεται πλέον ως ζήτημα που εγείρει περισσότερη ανησυχία στους πολίτες, σε σχέση με άλλα φαινόμενα όπως η παγκοσμιοποίηση και η μετανάστευση

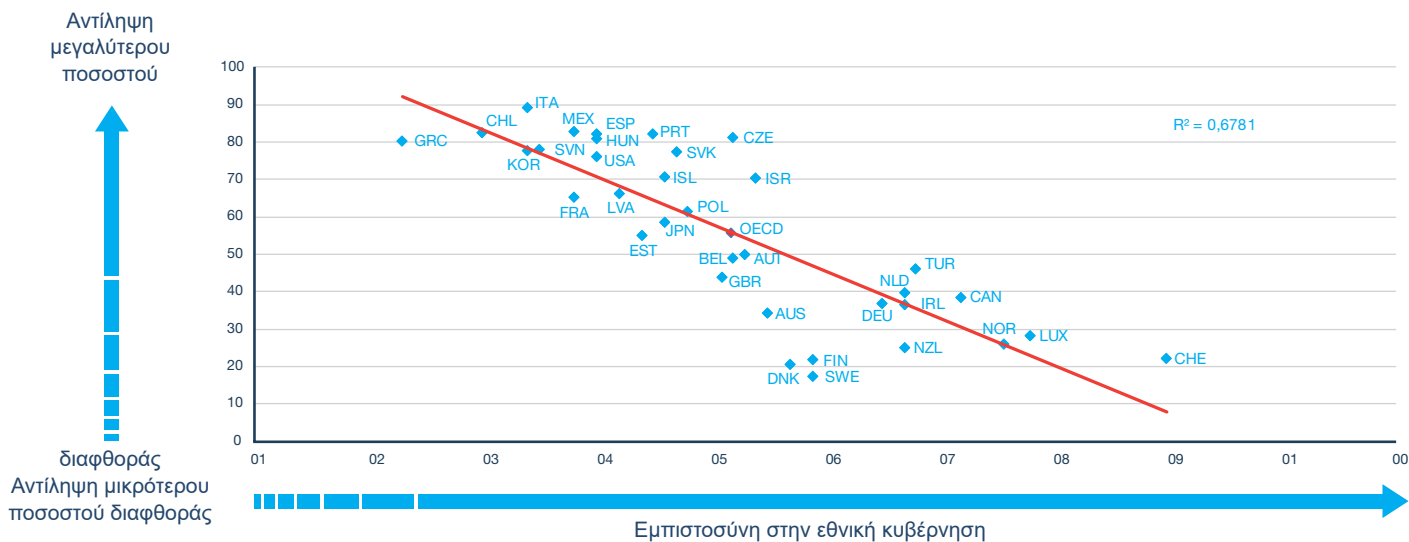
Οι ανησυχίες έχουν γίνει φόβοι

Πηγή: 2017 Edelman Trust Barometer, www.edelman.com/trust2017/

10-30% της επένδυσης σε ένα δημόσιο κατασκευαστικό έργο μπορεί να χαθεί λόγω κακοδιαχείρισης και διαφθοράς

Εμπιστοσύνη στην εθνική κυβέρνηση και αντίληψη της κρατικής διαφθοράς

Πηγή: Government at a Glance 2017 (υπό έκδοση) με χρήση δεδομένων της Παγκόσμιας Έρευνας της Gallup

Ακεραιότητα για Ευημερία

Οι παραδοσιακές προσεγγίσεις, οι οποίες βασίζονται στη δημιουργία περισσότερων κανόνων, την αυστηρότερη συμμόρφωση και την πιο άτεγκτη επιβολή έχουν αποδειχθεί περιορισμένης αποτελεσματικότητας. Μία στρατηγική και βιώσιμη απάντηση στη διαφθορά είναι η δημόσια ακεραιότητα.

Η ακεραιότητα είναι ένας από τους βασικούς πυλώνες των πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών δομών και, συνεπώς, είναι απολύτως αναγκαία για την οικονομική και κοινωνική ευημερία των πολιτών και των κοινωνιών συνολικά.

Η δημόσια ακεραιότητα αφορά στην ευθυγράμμιση και τη συμμόρφωση με κοινές ηθικές αξίες, αρχές και κανόνες για τη διαφύλαξη του δημόσιου συμφέροντος και την ιεράρχησή του πάνω από τα ιδιωτικά συμφέροντα στο δημόσιο τομέα.

Επίτευξη αλλαγής

- ➔ Για να επιτευχθεί η αλλαγή, η δράση δεν θα πρέπει περιορίζεται στα όργανα εκτελεστικής εξουσίας, αλλά να λαμβάνει επίσης υπόψη τα όργανα νομοθετικής και δικαστικής εξουσίας, καθώς και τον κρίσιμο ρόλο τους στη διασφάλιση της ακεραιότητας στη χώρα.
- ➔ **Η δράση θα πρέπει να εκτείνεται πέρα από το κράτος** και να συμπεριλαμβάνει τους πολίτες και τον ιδιωτικό τομέα. Επίσης, η δράση θα πρέπει να **διατρέχει όλα τα όρια δικαιοδοσίας**. Η ακεραιότητα δεν αφορά μόνο την εθνική κυβέρνηση, αλλά θα πρέπει να διαπερνά το σύνολο της διοίκησης μέχρι και το επίπεδο της τοπικής αυτοδιοίκησης, όπου οι πολίτες βιώνουν την ακεραιότητα αμεσότερα.

- ➔ Η πολυπλοκότητα του φαινομένου της διαφθοράς πρέπει να γίνει αντιληπτή σε όλο της το εύρος, **πέρα από την πράξη της δωροδοκίας**. Η εμπορία επιρροής, η υπεξαίρεση δημόσιας περιουσίας, η εκμετάλλευση εμπιστευτικών πληροφοριών και η κατάχρηση εξουσίας είναι μερικές μόνο από τις πιο εγγενείς εκφάνσεις της διαφθοράς με τις πλέον επιβλαβείς επιπτώσεις στην κοινωνία.
- ➔ **Η διαφάνεια δεν αρκεί**. Η δημόσια διάθεση της πληροφόρησης δεν είναι αρκετή, και θα πρέπει να συνυπάρχει με αποτελεσματικούς μηχανισμούς δημόσιου ελέγχου και λογοδοσίας.

Ο ΟΟΣΑ αναπτύσσει μία πρακτική εργαλειοθήκη, προκειμένου να βοηθά τους φορείς χάραξης πολιτικής να εφαρμόσουν τις αρχές που περιγράφονται στη Σύσταση του ΟΟΣΑ για τη Δημόσια Ακεραιότητα.

Μία στρατηγική για τη Δημόσια Ακεραιότητα Η Σύσταση του ΟΟΣΑ

Η Σύσταση του ΟΟΣΑ για τη Δημόσια Ακεραιότητα παρέχει στους φορείς χάραξης πολιτικής όραμα για μία στρατηγική για τη δημόσια ακεραιότητα. Μετατοπίζει το κέντρο βάρους από ad hoc πολιτικές για την ακεραιότητα σε μία προσέγγιση που εξαρτάται από το εκάστοτε πλαίσιο, άπτεται συμπεριφορών και βασίζεται στην ανάλυση κινδύνου με έμφαση στην καλλιέργεια μιας κουλτούρας ακεραιότητας στο σύνολο της κοινωνίας.

Υψηλοί κίνδυνοι και ευκαιρίες

ΟΙ ΔΗΜΟΣΙΕΣ ΠΡΟΜΗΘΕΙΕΣ παραμένουν μια αναξιοποίητη πηγή οικονομικής και κοινωνικής ευημερίας. Αντιπροσωπεύουν το 13% του ΑΕΠ στις χώρες του ΟΟΣΑ και 1/3 των συνολικών κρατικών δαπανών, αλλά παραμένουν σε μεγάλο βαθμό γραφειοκρατικές, αντιπαραγωγικές και άκρως ευάλωτες στη διαφθορά. Η **Σύσταση του ΟΟΣΑ για τις Δημόσιες Προμήθειες** περιγράφει αρχές και μηχανισμούς που διασφαλίζουν την ακεραιότητα και κάμπτουν τη διαφθορά στις δημόσιες προμήθειες (ακεραιότητα, διαφάνεια, συμμετοχή ενδιαφερομένων μερών, προσβασιμότητα, ηλεκτρονικές προμήθειες, και εποπτεία και έλεγχος).

ΤΑ ΕΡΓΑ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ, ιδίως μεγάλης κλίμακας, είναι εξαιρετικά ευπαθή στη διαφθορά και την κακοδιαχείριση. Υπερβάσεις προϋπολογισμών, καθυστερήσεις και αναξιοποίητα περιουσιακά στοιχεία αποτελούν συνήθη φαινόμενα. Ωστόσο, οι δημόσιες υποδομές αποτελούν επίσης ευκαιρία για το κράτος να προβάλει την ακεραιότητα και να ενισχύσει την εμπιστοσύνη των πολιτών. Οι κυβερνήσεις μπορούν να αξιοποιούν τέτοια έργα και επενδύσεις υψηλής σημασίας εφαρμόζοντας το Πλαίσιο Ακεραιότητας για τις Δημόσιες Υποδομές του ΟΟΣΑ

και να αποδεικνύουν ότι τα έργα υποδομών μπορεί να είναι παραγωγικά, διαφανή και απαλλαγμένα από τη διαφθορά.

ΑΙΧΜΑΛΩΣΙΑ ΤΩΝ ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΠΟΛΙΤΙΚΩΝ ΑΠΟ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΑ ΣΥΜΦΕΡΟΝΤΑ: Οι δημόσιες πολιτικές βρίσκονται στον πηρύνα της σχέσης μεταξύ πολιτών και κυβερνήσεων, και καθορίζουν την ποιότητα της καθημερινής ζωής των πολιτών. Η αιχμαλωσία των πολιτικών, φαινόμενο συνεπεία του οποίου οι δημόσιες αποφάσεις για πολιτικές απομακρύνονται σκοπίμως από το δημόσιο συμφέρον προς όφελος ειδικών συμφερόντων, μπορεί να οδηγήσει στην επιδείνωση των ανισοτήτων και την υπονόμηση των δημοκρατικών αξιών, της οικονομικής ανάπτυξης και της εμπιστοσύνης στο κράτος. Το **Πλαίσιο του ΟΟΣΑ για την Πρόληψη της Αιχμαλωσίας των Πολιτικών** προωθεί μηχανισμούς που προάγουν το δημόσιο συμφέρον μέσω της ενεργούς ανάμειξης ενδιαφερόμενων μερών, της εξασφάλισης διαφάνειας, της προώθησης της λογοδοσίας και της ενίσχυσης πολιτικών για την θεσμική οργάνωση της ακεραιότητας.

Ένα συνεκτικό και εμπειριστατωμένο **ΣΥΣΤΗΜΑ** ακεραιότητας

Δέσμευση

Η ανώτατη διοίκηση κατάρτιζει τα αναγκαία νομικά και θεσμικά πλαίσια, και αναδεικνύει υψηλά πρότυπα προσωπικής ευπρέπειας.

Αρμοδιότητες

Οι οργανισμοί του δημόσιου τομέα συντονίζονται καλά μεταξύ τους, με σαφώς καθορισμένες αρμοδιότητες. Είναι ξεκάθαρο το «ποιος κάνει τι».

Στρατηγική

Χρησιμοποιώντας δεδομένα και δείκτες αξιολόγησης, και με βάση υπαρκτούς κινδύνους για την ακεραιότητα, αναπτύσσεται μια στρατηγική που ορίζει στόχους και προτεραιότητες.

Πρότυπα

Οι κανόνες και οι αξίες για τον δημόσιο τομέα αντικατοπτρίζονται σε νόμους και οργανωτικές πολιτικές, και επικοινωνούνται με αποτελεσματικό τρόπο.

ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ Δημόσιας Ακεραιότητας

Σύνολο της κοινωνίας

Επιχειρήσεις, άτομα και μη κυβερνητικοί φορείς στηρίζουν τη δημόσια ακεραιότητα και δεν ανέχονται τη διαφθορά.

Ηγεσία

Τα διευθυντικά στελέχη ηγούνται των οργανισμών του δημόσιου τομέα με ακεραιότητα, διαμορφώνουν την 'ατζέντα ακεραιότητας' και την επικοινωνούν στον οργανισμό.

Αξιοκρατία

Ο δημόσιος τομέας επιδιώκει να προσλαμβάνει άτομα με επαγγελματισμό και τα απαραίτητα προσόντα, τα οποία δεσμεύονται σαφώς από τις αξίες ακεραιότητας του δημόσιου τομέα.

Ανάπτυξη ικανοτήτων

Τα στελέχη του δημοσίου διαθέτουν δεξιότητες και κατάρτιση στην εφαρμογή προτύπων ακεραιότητας.

Ανοικτότητα

Οι ανησυχίες για ζητήματα ακεραιότητας συζητώνται ανοικτά και ελεύθερα στον χώρο εργασίας και είναι ασφαλές να αναφέρει κανείς πιθανές παραβιάσεις ακεραιότητας.

Αποτελεσματική ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ

Διαχείριση κινδύνων

Στους οργανισμούς του δημόσιου τομέα υπάρχει ένα αποτελεσματικό σύστημα διαχείρισης και ελέγχου των κινδύνων ακεραιότητας.

Επιβολή

Η διαφθορά και άλλες παραβιάσεις ακεραιότητας εντοπίζονται, διερευνώνται και τιμωρούνται με κυρώσεις.

Εποπτεία

Εποπτικοί φορείς, ρυθμιστικές αρχές και διοικητικά δικαστήρια αναλαμβάνουν τον εξωτερικό έλεγχο.

Συμμετοχή

Ένα διαφανές και ανοικτό κράτος επιτρέπει την εποικοδομητική συμμετοχή όλων των ενδιαφερόμενων μερών στην ανάπτυξη και εφαρμογή δημόσιων πολιτικών.

ΣΥΣΤΑΣΗΣ ΤΟΥ ΟΟΣΑ ΓΙΑ ΤΗ ΔΗΜΟΣΙΑ ΑΚΕΡΑΙΟΤΗΤΑ

Το Συμβούλιο,

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ το Άρθρο 5 β) της Συνθήκης Ίδρυσης του Οργανισμού Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης της 14ης Δεκεμβρίου 1960·

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ τη Σύσταση του Συμβουλίου για τη Βελτίωση της Ποιότητας των Κρατικών Ρυθμίσεων [C(95)/FINAL], τη Σύσταση του Συμβουλίου για τις Κατευθυντήριες Γραμμές του ΟΟΣΑ για τη Διαχείριση της Σύγκρουσης Συμφερόντων στον Δημόσιο Τομέα [C(2003)107], τη Σύσταση του Συμβουλίου για τις Αρχές της Συμμετοχής του Ιδιωτικού Τομέα στις Δημόσιες Υποδομές [C(2007)23/FINAL], τη Συνθήκη για την Καταπολέμηση της Δωροδοκίας Αλλοδαπών Δημόσιων Αξιωματούχων σε Διεθνείς Επιχειρηματικές Συναλλαγές, τη Σύσταση του Συμβουλίου για την Περαιτέρω Καταπολέμηση της Δωροδοκίας Αλλοδαπών Δημόσιων Αξιωματούχων σε Διεθνείς Επιχειρηματικές Συναλλαγές [C(2009)159/REV1/FINAL], τη Σύσταση του Συμβουλίου για τις Αρχές Διαφάνειας και Ακεραιότητας στην Εκπροσώπηση Ομάδων Συμφερόντων [C(2013)16], τις Κατευθυντήριες Γραμμές για Πολυεθνικές Επιχειρήσεις [C(76)99/FINAL, όπως τροποποιήθηκαν από τις Κατευθυντήριες Γραμμές C/MIN(2011)11/FINAL], τη Σύσταση του Συμβουλίου για τη Ρυθμιστική Πολιτική και τη Διακυβέρνηση [C(2012)37], τη Σύσταση του Συμβουλίου για τις Αρχές Δημόσιας Διακυβέρνησης στις Συμπράξεις μεταξύ Δημόσιου και Ιδιωτικού Τομέα [C(2012)86], τη Σύσταση του Συμβουλίου για Αποτελεσματικές Δημόσιες Επενδύσεις στα Διάφορα Επίπεδα Διακυβέρνησης [C(2014)32], τη Σύσταση του Συμβουλίου για τη Διακυβέρνηση Κρίσιμων Κινδύνων [C/MIN(2014)8/FINAL], τη Σύσταση του Συμβουλίου για τις Δημόσιες Προμήθειες [C(2015)2], τη Σύσταση του Συμβουλίου για το Πλαίσιο Πολιτικής Επενδύσεων [C(2015)56/REV1], τη Σύσταση του Συμβουλίου για τις Κατευθυντήριες Γραμμές Εταιρικής Διακυβέρνησης Δημόσιων Επιχειρήσεων [C(2015)85] και τη Σύσταση του Συμβουλίου για την Ισότητα των Φύλων στη Δημόσια Ζωή [C(2015)164]·

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ το έργο των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση της διαφθοράς και τη χρηστή διακυβέρνηση, η οποία ενσωματώνεται κυρίως στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά της Διαφθοράς και την Ατζέντα 2030 για τη Βιώσιμη Ανάπτυξη των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και άλλων διεθνών και περιφερειακών οργανισμών·

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι η ακεραιότητα είναι ένας από τους πυλώνες των πολιτικών, οικονομικών και κοινωνικών δομών και, συνεπώς, είναι απολύτως αναγκαία για την οικονομική και κοινωνική ευημερία των πολιτών και των κοινωνιών συνολικά·

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι η ακεραιότητα είναι ζωτικής σημασίας για τη δημόσια διακυβέρνηση, τη διασφάλιση του δημοσίου συμφέροντος και την ενίσχυση θεμελιωδών αξιών, όπως η δέσμευση για μια πλουραλιστική δημοκρατία που βασίζεται στον κανόνα δικαίου και τον σεβασμό των δικαιωμάτων του ανθρώπου·

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι η ακεραιότητα αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο του συνολικού συστήματος χρηστής διακυβέρνησης, και ότι η ενημερωμένη καθοδήγηση για τη δημόσια ακεραιότητα θα πρέπει αντίστοιχα να προωθεί τη συνεκτικότητα με άλλα βασικά στοιχεία της δημόσιας διακυβέρνησης·

ΘΕΩΡΩΝΤΑΣ ότι οι παραβιάσεις προτύπων ακεραιότητας, ως προς τις οποίες καμία χώρα δεν είναι απρόσβλητη, έχουν καταστεί ιδιαίτερα πολύπλοκες μετά την υιοθέτηση της Σύστασης του Συμβουλίου για τη Βελτίωση της Δεοντολογικής Συμπεριφοράς στις Δημόσιες Υπηρεσίες συμπεριλαμβανομένων των Αρχών για τη Διαχείριση Θεμάτων Ηθικής στον Δημόσιο Τομέα [C(98)70], την οποία αντικαθιστά η παρούσα Σύσταση·

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι κίνδυνοι ακεραιότητας υφίστανται στις διάφορες συναλλαγές μεταξύ του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, της κοινωνίας των πολιτών και των ατόμων σε όλα τα στάδια της

πολιτικής διαδικασίας και της διαδικασίας χάραξης πολιτικών, οπότε αυτή η διασύνδεση απαιτεί μια ολιστική προσέγγιση στο σύνολο της κοινωνίας

με σκοπό την ενίσχυση της δημόσιας ακεραιότητας και τη μείωση της διαφθοράς στον δημόσιο τομέα·

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι οι εθνικές πρακτικές για την προώθηση της ακεραιότητας ποικίλλουν σημαντικά μεταξύ των χωρών, λόγω της συγκεκριμένης φύσης των κινδύνων για τη δημόσια ακεραιότητα και των διακριτών νομικών, θεσμικών και πολιτισμικών τους πλαισίων·

ΑΝΑΓΝΩΡΙΖΟΝΤΑΣ ότι η ενίσχυση της δημόσιας ακεραιότητας αποτελεί κοινή αποστολή και ευθύνη σε όλα τα επίπεδα του κράτους μέσω των διαφορετικών εντολών τους και των επιπέδων αυτονομίας τους όπως προβλέπονται από τα εθνικά νομικά και θεσμικά πλαίσια, και συνεπώς ότι, η παρούσα Σύσταση αφορά σε όλα τα επίπεδα του κράτους για την προαγωγή της δημόσιας εμπιστοσύνης·

Σχετικά με την πρόταση της Επιτροπής Δημόσιας Διακυβέρνησης:

Ι. ΣΥΜΦΩΝΕΙ ότι, για τους σκοπούς της παρούσας Σύστασης, χρησιμοποιούνται οι παρακάτω ορισμοί:

- Η **δημόσια ακεραιότητα** αφορά στη συνεπή ευθυγράμμιση και τη συμμόρφωση με κοινές ηθικές αξίες, αρχές και κανόνες για τη διαφύλαξη του δημόσιου συμφέροντος και την ιεράρχησή του πάνω από τα ιδιωτικά συμφέροντα στο δημόσιο τομέα.

- Ο **δημόσιος τομέας** περιλαμβάνει τα νομοθετικά, εκτελεστικά, διοικητικά και δικαστικά όργανα και τους διορισμένους ή αιρετούς, έμμισθους ή άμισθους, προσωρινούς ή μόνιμους δημόσιους αξιωματούχους τους στα κεντρικά και περιφερειακά ή τοπικά επίπεδα διακυβέρνησης. Μπορεί να περιλαμβάνει δημόσιες επιχειρήσεις, κρατικές εταιρείες και συμπράξεις μεταξύ δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, καθώς και τους αξιωματούχους τους, αλλά και στελέχη και οντότητες που παρέχουν δημόσιες υπηρεσίες (π.χ. υγεία, εκπαίδευση και δημόσιες μεταφορές), οι οποίες σε ορισμένες χώρες μπορεί να ανατίθενται σε εξωτερικούς παρόχους ή να λειτουργούν με ιδιωτική χρηματοδότηση.

II. ΣΥΝΙΣΤΑ τα Κράτη μέλη και τα Κράτη μη-μέλη που έχουν υιοθετήσει την παρούσα Σύσταση (στο εξής, οι «Υιοθετούντες») να δημιουργήσουν ένα συνεκτικό και εμπειριστατωμένο σύστημα δημόσιας ακεραιότητας. Για τον σκοπό αυτόν, οι Υιοθετούντες θα πρέπει:

1 Να **επιδεικνύουν** δέσμευση στα υψηλότερα πολιτικά και διοικητικά κλιμάκια του δημόσιου τομέα, προκειμένου να ενισχύεται η δημόσια ακεραιότητα και να μειώνεται η διαφθορά, ιδιαιτέρως με τους εξής τρόπους:

- α) διασφαλίζοντας ότι το σύστημα δημόσιας ακεραιότητας ορίζει, υποστηρίζει, ελέγχει και επιβάλλει τη δημόσια ακεραιότητα, καθώς και ότι ενσωματώνεται στο ευρύτερο πλαίσιο δημόσιας διαχείρισης και διακυβέρνησης·
- β) διασφαλίζοντας ότι υπάρχουν τα απαραίτητα νομοθετικά και θεσμικά πλαίσια, τα οποία θα επιτρέπουν σε οργανισμούς του δημόσιου τομέα να αναλαμβάνουν την ευθύνη για την αποτελεσματική διαχείριση της ακεραιότητας των δραστηριοτήτων τους, καθώς και της ακεραιότητας των δημόσιων αξιωματούχων που εκτελούν αυτές τις δραστηριότητες·
- γ) θέτοντας σαφείς προσδοκίες για τα υψηλότερα πολιτικά και διοικητικά κλιμάκια, τα οποία θα καλούνται να στηρίξουν το σύστημα δημόσιας ακεραιότητας μέσω παραδειγματικής προσωπικής συμπεριφοράς, συμπεριλαμβανομένης της επίδειξης υψηλών προτύπων ευπρέπειας στην εκτέλεση επίσημων καθηκόντων.

2 Να διευκρινίζουν τις θεσμικές **αρμοδιότητες** σε ολόκληρο τον δημόσιο τομέα, προκειμένου να ενισχύεται η αποτελεσματικότητα του συστήματος δημόσιας ακεραιότητας, ιδιαιτέρως με τους εξής τρόπους:

- α) καθορίζοντας σαφείς αρμοδιότητες στα σχετικά επίπεδα (οργανωτικό, τοπικό/περιφερειακό ή εθνικό) για τον σχεδιασμό, την καθοδήγηση και την υλοποίηση των στοιχείων του συστήματος ακεραιότητας για τον δημόσιο τομέα·
- β) διασφαλίζοντας ότι όλοι οι δημόσιοι αξιωματούχοι, μονάδες ή όργανα (συμπεριλαμβανομένων αυτών με αυτόνομο ή/και ανεξάρτητο χαρακτήρα) που έχουν κεντρική ευθύνη για την ανάπτυξη, υλοποίηση, επιβολή ή/και παρακολούθηση των στοιχείων του συστήματος δημόσιας ακεραιότητας εντός της δικαιοδοσίας τους έχουν την κατάλληλη εντολή και ικανότητα να ανταποκρίνονται στις αρμοδιότητές τους·
- γ) προάγοντας μηχανισμούς οριζόντιας και κάθετης συνεργασίας μεταξύ των ως άνω δημόσιων αξιωματούχων, μονάδων ή οργάνων και, όπου είναι δυνατό, με τα τοπικά/περιφερειακά επίπεδα διακυβέρνησης και μεταξύ αυτών, αξιοποιώντας επίσημα ή ανεπίσημα μέσα για τη συνεκτικότητα και την αποφυγή επικαλύψεων και κενών, καθώς και για τον διαμοιρασμό και την περαιτέρω αξιοποίηση των διδαγμάτων των καλών πρακτικών.

ΣΥΣΤΗΜΑ

Στρατηγική

3 Να αναπτύξουν μια **στρατηγική** προσέγγιση για τον δημόσιο τομέα, η οποία βασίζεται σε στοιχεία και έχει ως στόχο τον περιορισμό των κινδύνων για τη δημόσια ακεραιότητα, ιδιαιτέρως με τους εξής τρόπους:

- α) καθορίζοντας στρατηγικούς στόχους και προτεραιότητες για το σύστημα δημόσιας ακεραιότητας, αξιοποιώντας μια προσέγγιση βάσει ανάλυσης κινδύνων για τις παραβιάσεις των προτύπων δημόσιας ακεραιότητας και λαμβάνοντας υπόψη παράγοντες που συμβάλλουν στην υλοποίηση αποτελεσματικών πολιτικών για τη δημόσια ακεραιότητα·
- β) αναπτύσσοντας συγκριτικά πρότυπα και δείκτες, καθώς και συγκεντρώνοντας αξιόπιστα και εδομένα που σχετίζονται με το επίπεδο της υλοποίησης, της απόδοσης και της συνολικής αποτελεσματικότητας του συστήματος δημόσιας ακεραιότητας.

Πρότυπα

4 Να ορίσουν υψηλά **πρότυπα** συμπεριφοράς για τους δημόσιους αξιωματούχους, ιδιαιτέρως με τους εξής τρόπους:

- α) υπερβαίνοντας τις ελάχιστες απαιτήσεις, αποδίδοντας προτεραιότητα στο δημόσιο συμφέρον, επιδεικνύοντας σεβασμό στις αξίες των δημόσιων υπηρεσιών και υιοθετώντας μια κουλτούρα ελεύθερης πρόσβασης που διευκολύνει και ανταμείβει την οργανωτική εκμάθηση και ενθαρρύνει τη χρηστή διακυβέρνηση·
- β) εντάσσοντας πρότυπα ακεραιότητας στο νομικό σύστημα και τις οργανωτικές πολιτικές (όπως κώδικες συμπεριφοράς ή κώδικες δεοντολογίας), τα οποία θα διευκρινίζουν τις προσδοκίες και θα αποτελούν τη βάση για έρευνες και κυρώσεις πειθαρχικού, διοικητικού, αστικού ή και ποινικού χαρακτήρα, ανάλογα με την περίπτωση·
- γ) ορίζοντας ξεκάθαρες και αναλογικές διαδικασίες, με σκοπό να διευκολύνεται η πρόληψη παραβίασης των προτύπων δημόσιας ακεραιότητας και η διαχείριση υπαρκτών ή πιθανών περιπτώσεων σύγκρουσης συμφερόντων·
- δ) επικοινωνώντας αξίες και πρότυπα του δημόσιου τομέα εσωτερικά στους οργανισμούς του δημόσιου τομέα και εξωτερικά στον ιδιωτικό τομέα, την κοινωνία των πολιτών και τα άτομα, ζητώντας από τους εταίρους αυτούς να σέβονται αυτές τις αξίες και τα πρότυπα στις συναλλαγές τους με δημόσιους αξιωματούχους.

ΚΟΥΛΤΟΥΡΑ

III. **ΣΥΝΙΣΤΑ** οι Υιοθετούντες να καλλιεργήσουν μια κουλτούρα δημόσιας ακεραιότητας. Για τον σκοπό αυτό, οι Υιοθετούντες θα πρέπει να προβούν στα εξής:

5 Να προάγουν μια κουλτούρα δημόσιας ακεραιότητας στο **σύνολο της κοινωνίας**, συμπράττοντας με τον ιδιωτικό τομέα, την κοινωνία των πολιτών και τα άτομα, ιδιαίτερα με τους εξής τρόπους:

- α) αναγνωρίζοντας στο σύστημα δημόσιας ακεραιότητας τον ρόλο του ιδιωτικού τομέα, της κοινωνίας των πολιτών και των ατόμων σε ό,τι αφορά τον σεβασμό των αξιών της δημόσιας ακεραιότητας στις συναλλαγές τους με τον δημόσιο τομέα, και ιδιαίτερα ενθαρρύνοντας τον ιδιωτικό τομέα, την κοινωνία των πολιτών και τα άτομα να στηρίζουν τις αξίες αυτές ως κοινή ευθύνη·
- β) εμπλέκοντας τα σχετικά ενδιαφερόμενα μέρη στην ανάπτυξη, την τακτική ενημέρωση και την υλοποίηση του συστήματος δημόσιας ακεραιότητας·
- γ) ευαισθητοποιώντας την κοινωνία για τα οφέλη της δημόσιας ακεραιότητας και της μείωσης της ανοχής απέναντι σε παραβιάσεις των προτύπων δημόσιας ακεραιότητας, αλλά και διεξάγοντας, υπό τις κατάλληλες προϋποθέσεις, εκστρατείες προώθησης της αγωγής του πολίτη για θέματα ακεραιότητας μεταξύ των ατόμων και ιδιαίτερα στα σχολεία·
- δ) τονώνοντας το ενδιαφέρον του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών για τα συμπληρωματικά οφέλη που προκύπτουν για τη δημόσια ακεραιότητα από τη διαφύλαξη της ακεραιότητας σε επιχειρηματικές και μη κερδοσκοπικές δραστηριότητες, καθώς και από τον διαμοιρασμό και την περαιτέρω αξιοποίηση των διδαγμάτων από καλές πρακτικές.

6 Να επενδύουν σε **ηγετικά πρότυπα** ακεραιότητας ώστε να προβάλλεται η δέσμευση ενός δημόσιου οργανισμού ως προς τα ζητήματα ακεραιότητας, ιδιαίτερα με τους εξής τρόπους:

- α) εντάσσοντας τις ηγετικές ικανότητες ακεραιότητας στο απαιτούμενο προφίλ των διευθυντικών στελεχών όλων των επιπέδων ενός οργανισμού, καθώς και ως προϋπόθεση για την επιλογή, διορισμό ή προαγωγή σε διευθυντική θέση, και επίσης την αξιολόγηση των διευθυντικών στελεχών σε συνάρτηση με το σύστημα δημόσιας ακεραιότητας σε όλα τα επίπεδα του οργανισμού·
- β) υποστηρίζοντας τα διευθυντικά στελέχη στο ρόλο τους ως ηγέτες σε ζητήματα ηθικής, θεσπίζοντας σαφείς εντολές, παρέχοντας οργανωτική στήριξη (όπως σύστημα εσωτερικού ελέγχου, ανθρώπινο δυναμικό και νομικές συμβουλές) και προσφέροντας τακτική εκπαίδευση και καθοδήγηση για την αύξηση της ευαισθητοποίησης και την ανάπτυξη δεξιοτήτων που αφορούν στην άσκηση δέουσας κρίσης σε θέματα όπου μπορεί να προκύπτουν ζητήματα δημόσιας ακεραιότητας·
- γ) αναπτύσσοντας πλαίσια διοίκησης που προωθούν διευθυντικές ευθύνες για τον εντοπισμό και περιορισμό των κινδύνων για τη δημόσια ακεραιότητα.

Αξιοκρατία

7 Να προάγουν αρχές **αξιοκρατίας** και επαγγελματισμού, καθώς και αρχές χρηστής διακυβέρνησης στις δημόσιες υπηρεσίες, ιδιαιτέρως με τους εξής τρόπους:

- α) διασφαλίζοντας ότι στη διοίκηση ανθρώπινου δυναμικού εφαρμόζονται με συνέπεια βασικές αρχές, όπως η αξιοκρατία και η διαφάνεια, προκειμένου να στηρίζεται ο επαγγελματισμός των δημόσιων υπηρεσιών, να προλαμβάνεται η ευνοιοκρατία και ο νεποτισμός, να υπάρχει προστασία από αθέμιτες πολιτικές παρεμβολές και να περιορίζονται οι κίνδυνοι κατάχρησης θέσης και διάπραξης παραπτώματων·
- β) διασφαλίζοντας ένα δίκαιο και ανοικτό σύστημα για την πρόσληψη, επιλογή και προαγωγή του προσωπικού, με βάση αντικειμενικά κριτήρια και μια τυποποιημένη διαδικασία, καθώς και ένα σύστημα αξιολόγησης που στηρίζει τη λογοδοσία και το ήθος της δημόσιας υπηρεσίας.

Ανάπτυξη
ικανοτήτων

8 Να παρέχουν επαρκή ενημέρωση, εκπαίδευση, **καθοδήγηση** και έγκαιρη ενημέρωση στους δημόσιους αξιωματούχους για την εφαρμογή προτύπων δημόσιας ακεραιότητας στον χώρο εργασίας, ιδιαιτέρως με τους εξής τρόπους:

- α) παρέχοντας σαφή και ορθή πληροφόρηση στους δημόσιους αξιωματούχους, καθ' όλη τη διάρκεια της σταδιοδρομίας τους, σχετικά με τις πολιτικές, τους κανόνες και τις διοικητικές διαδικασίες του οργανισμού που αφορούν στη διατήρηση υψηλών προτύπων δημόσιας ακεραιότητας·
- β) παρέχοντας εισαγωγική κατάρτιση, καθώς και πρακτική εκπαίδευση στους δημόσιους αξιωματούχους για θέματα ακεραιότητας κατά τη διάρκεια ολόκληρης της σταδιοδρομίας τους, προκειμένου να ευαισθητοποιούνται και να αναπτύσσουν απαραίτητες δεξιότητες για την ανάλυση ηθικών διλημμάτων, αλλά και για να μπορέσουν τα πρότυπα δημόσιας ακεραιότητας να καταστούν εφαρμόσιμα και ουσιαστικά στις δικές τους, προσωπικές περιστάσεις.

Ανοικτότητα

9 Να υποστηρίζουν μια οργανωτική κουλτούρα **ανοικτότητας** στον δημόσιο τομέα, η οποία θα ανταποκρίνεται σε ανησυχίες για θέματα ακεραιότητας, ιδιαιτέρως με τους εξής τρόπους:

- α) ενθαρρύνοντας μια κουλτούρα ανοικτότητα, όπου τα ηθικά διλήμματα, οι ανησυχίες για θέματα δημόσιας ακεραιότητας και τα σφάλματα μπορούν να συζητώνται ελεύθερα και, με τους εκπροσώπους των εργαζομένων, εάν αυτό κρίνεται απαραίτητο, και όπου η ηγεσία ανταποκρίνεται και δεσμεύεται για την παροχή έγκαιρων συμβουλών και την επίλυση σχετικών ζητημάτων·
- β) θεσμοθετώντας ξεκάθαρους κανόνες και διαδικασίες για την αναφορά εικαζόμενων παραβιάσεων των προτύπων ακεραιότητας, αλλά και τη διασφάλιση, σύμφωνα με θεμελιώδεις αρχές του εγχώριου δικαίου, της νόμιμης και έμπρακτης προστασίας από όλα τα είδη αδικαιολόγητης αντιμετώπισης ως αποτέλεσμα της αναφοράς αυτών των παραβιάσεων, καλόπιστα και βάσει εύλογων λόγων·
- γ) θεσμοθετώντας εναλλακτικές διαδικασίες αναφοράς εικαζόμενων παραβιάσεων των προτύπων ακεραιότητας, συμπεριλαμβανομένης, όπου κρίνεται απαραίτητο, της δυνατότητας εμπιστευτικής αναφοράς σε όργανο το οποίο έχει την εντολή και την αρμοδιότητα να διεξάγει ανεξάρτητη έρευνα.

IV. ΣΥΝΙΣΤΑ στους Υιοθετούντες να αναπτύξουν αποτελεσματικές διαδικασίες λογοδοσίας

Για τον σκοπό αυτόν, οι Υιοθετούντες θα πρέπει:

10 Να εφαρμόζουν ένα σύστημα εσωτερικού ελέγχου **και διαχείρισης κινδύνων** για τη διαφύλαξη της ακεραιότητας σε οργανισμούς του δημόσιου τομέα, ιδιαιτέρως με τους εξής τρόπους:

- α) εξασφαλίζοντας ένα περιβάλλον ελέγχου με σαφείς στόχους που καταδεικνύουν τη δέσμευση των διευθυντικών στελεχών στις αξίες της δημόσιας ακεραιότητας και των αρχών των δημόσιων υπηρεσιών, παρέχοντας στον οργανισμό ένα αποδεκτό επίπεδο διασφάλισης της αποτελεσματικότητας, της απόδοσης και της συμμόρφωσης του με τη νομοθεσία και τις πρακτικές·
- β) εξασφαλίζοντας μια στρατηγική προσέγγιση για τη διαχείριση κινδύνων που περιλαμβάνει την εκτίμηση κινδύνων για τη δημόσια ακεραιότητα, την αντιμετώπιση αδυναμιών του συστήματος ελέγχου (συμπεριλαμβανομένης της ενσωμάτωσης προειδοποιητικών ενδείξεων στις κρίσιμες διαδικασίες), καθώς και της δημιουργίας ενός αποδοτικού μηχανισμού παρακολούθησης και διασφάλισης ποιότητας για το σύστημα διαχείρισης κινδύνων·
- γ) εξασφαλίζοντας τη συνεκτικότητα των μηχανισμών ελέγχου και την ένταξη ξεκάθαρων διαδικασιών για την απόκριση σε αξιόπιστες υποψίες παραβιάσεων της νομοθεσίας και των κανονισμών, καθώς και της διευκόλυνσης των αναφορών στις δημόσιες αρχές χωρίς φόβο αντεκδικήσεων.

11 Να εξασφαλίζουν ότι οι μηχανισμοί **επιβολής**, ανταποκρίνονται αναλογικά σε όλες τις εικαζόμενες παραβιάσεις των προτύπων δημόσιας ακεραιότητας από δημόσιους αξιωματούχους και όλα τα άλλα πρόσωπα που εμπλέκονται στις παραβιάσεις, ιδιαιτέρως με τους εξής τρόπους:

- α) επιδεικνύοντας αμεροληψία, αντικειμενικότητα και αμεσότητα στην επιβολή των προτύπων δημόσιας ακεραιότητας (συμπεριλαμβανομένων του εντοπισμού, της διερεύνησης, της επιβολής κυρώσεων και της άσκησης έφεσης) μέσω της πειθαρχικής, διοικητικής, αστικής ή/και ποινικής διαδικασίας·
- β) προάγοντας μηχανισμούς συνεργασίας και ανταλλαγής πληροφοριών μεταξύ των αρμόδιων οργάνων, μονάδων και αξιωματούχων (σε επίπεδο οργανισμού, τοπικό/περιφερειακό ή εθνικό επίπεδο) για την αποφυγή επικαλύψεων και κενών, καθώς και για την αύξηση της έγκαιρης παρέμβασης και αναλογικότητας των μηχανισμών επιβολής·
- γ) ενθαρρύνοντας τη διαφάνεια εντός των οργανισμών του δημόσιου τομέα και απέναντι στο κοινό, σε ό,τι αφορά την αποτελεσματικότητα των μηχανισμών επιβολής και τα αποτελέσματα υποθέσεων, ιδιαίτερα μέσω της κατάρτισης σχετικών στατιστικών στοιχείων για τις υποθέσεις, με ταυτόχρονο σεβασμό της εμπιστευτικότητας και άλλων σχετικών νομικών διατάξεων.

ΛΟΓΟΔΟΣΙΑ

Εποπτεία

12 Να ενισχύουν τον ρόλο της εξωτερικής **εποπτείας και ελέγχου** στο σύστημα δημόσιας ακεραιότητας, ιδιαιτέρως με τους εξής τρόπους:

- α) διευκολύνοντας την εκμάθηση εντός του οργανισμού και την επίδειξη λογοδοσίας από τους οργανισμούς του δημόσιου τομέα, παρέχοντας επαρκείς αποκρίσεις (συμπεριλαμβανομένων των ένδικων μέσων, όπου απαιτείται) στις κυρώσεις, αποφάσεις και επίσημες οδηγίες εποπτικών οργάνων (όπως ανώτερα ελεγκτικά όργανα, διαμεσολαβητές ή επιτροπές πληροφοριών), ρυθμιστικές αρχές και διοικητικών δικαστηρίων·
- β) διασφαλίζοντας ότι τα εποπτικά όργανα, οι ρυθμιστικές αρχές και τα διοικητικά δικαστήρια που επιβάλλουν τη δημόσια ακεραιότητα ανταποκρίνονται σε πληροφορίες για εικαζόμενα αδικήματα ή παραπτώματα που τους απευθύνουν τρίτοι (όπως παράπονα ή ισχυρισμοί επιχειρήσεων, εργαζομένων και άλλων ατόμων)·
- γ) διασφαλίζοντας την αμερόληπτη επιβολή νόμων και κανονισμών (οι οποίοι μπορεί να ισχύουν για οργανισμούς του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα και για άτομα) από τους ρυθμιστικούς φορείς επιβολής.

Συμμετοχή

13 Να ενθαρρύνουν τη **διαφάνεια και τη συμμετοχή των ενδιαφερόμενων** μερών σε όλα τα στάδια της πολιτικής διαδικασίας και του κύκλου πολιτικής, προκειμένου να προάγεται η λογοδοσία και το δημόσιο συμφέρον, ιδιαιτέρως με τους εξής τρόπους:

- α) προάγοντας τη διαφάνεια και την ανοικτή διακυβέρνηση, συμπεριλαμβανομένης της εξασφάλισης πρόσβασης σε πληροφορίες και ανοικτά δεδομένα, παράλληλα με την έγκαιρη απόκριση σε αιτήματα παροχής πληροφοριών·
- β) παρέχοντας σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη – συμπεριλαμβανομένου του ιδιωτικού τομέα, της κοινωνίας των πολιτών και των ατόμων – πρόσβαση στην ανάπτυξη και στην υλοποίηση δημόσιων πολιτικών·
- γ) αποτρέποντας την αιχμαλωσία των δημόσιων πολιτικών από ομάδες συγκεκριμένων συμφερόντων μέσω της διαχείρισης καταστάσεων σύγκρουσης συμφερόντων και της εισαγωγής διαδικασιών διαφάνειας στις δραστηριότητες εκπροσώπησης ομάδων συμφερόντων, αλλά και στη χρηματοδότηση πολιτικών κομμάτων και προεκλογικών εκστρατειών·
- δ) ενθαρρύνοντας μια κοινωνία που περιλαμβάνει οργανισμούς εποπτείας, ομάδες πολιτών, συνδικαλιστικούς φορείς και ανεξάρτητα μέσα ενημέρωσης.

- V. ΚΑΛΕΙ** τον Γενικό Γραμματέα να διαδώσει την παρούσα Σύσταση.
- VI. ΚΑΛΕΙ** τους Υιοθετούντες να διαδώσουν την παρούσα Σύσταση σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης.
- VII. ΚΑΛΕΙ** τους μη Υιοθετούντες να λάβουν υπόψη και να τηρήσουν την παρούσα Σύσταση υπό την επιφύλαξη ελέγχου από την Ομάδα Εργασίας Ανώτερων Αξιωματούχων Δημόσιας Ακεραιότητας.

- VIII. ΑΝΑΘΕΤΕΙ** στην Επιτροπή Δημόσιας Διακυβέρνησης να παρακολουθεί, μέσω της Ομάδας Εργασίας Ανώτερων Αξιωματούχων Δημόσιας Ακεραιότητας, την υλοποίηση της παρούσας Σύστασης και να αναφέρει σχετικά στο Συμβούλιο το αργότερο σε πέντε έτη από την υιοθέτησή της και στη συνέχεια σε τακτική βάση.

Η Επιτροπή Δημόσιας Διακυβέρνησης του ΟΟΣΑ

Η Επιτροπή Δημόσιας Διακυβέρνησης έχει εντολή να βοηθά τα Κράτη μέλη και τα Κράτη μη-μέλη στην οικοδόμηση και ενίσχυση ικανοτήτων για τον σχεδιασμό, την υλοποίηση και της αξιολόγηση προσαρμοσίμων, καινοτόμων και προληπτικών δημόσιων πολιτικών, θεσμών και υπηρεσιών που εστιάζουν στον πολίτη. Συγκεκριμένα, το έργο της Επιτροπής έχει στόχο να βοηθά χώρες να ενισχύσουν την ικανότητα διακυβέρνησης που έχουν, βελτιώνοντας τα συστήματα παραγωγής πολιτικής και την απόδοση των δημόσιων φορέων. Το έργο της Επιτροπής για τις δημόσιες προμήθειες υποστηρίζεται από προσωπικό του Τμήματος Ακεραιότητας Δημόσιου Τομέα της Διεύθυνσης Δημόσιας Διακυβέρνησης και Περιφερειακής Ανάπτυξης (GOV).

Η μοναδική έμφαση της Διεύθυνσης GOV στον θεσμικό σχεδιασμό και στην υλοποίηση πολιτικών υποστηρίζει την αμοιβαία εκμάθηση και τη διάχυση βέλτιστων πρακτικών σε διάφορες κοινωνικές συνθήκες και συνθήκες της αγοράς. Η εργασία αυτή υποστηρίζει χώρες στις προσπάθειές τους να οικοδομήσουν καλύτερα συστήματα διακυβέρνησης και να υλοποιήσουν πολιτικές σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, ώστε να στηριχθεί η βιώσιμη ανάπτυξη χωρίς αποκλεισμούς και η περαιτέρω αύξηση της εμπιστοσύνης των πολιτών στους φορείς διακυβέρνησης.

Η Αποστολή της Διεύθυνσης GOV του ΟΟΣΑ

Αποστολή μας είναι να βοηθούμε κυβερνητικούς φορείς όλων των επιπέδων στον σχεδιασμό και την υλοποίηση στρατηγικών, τεκμηριωμένων και καινοτόμων πολιτικών που ενισχύουν τη δημόσια διακυβέρνηση, απαντούν αποτελεσματικά στις ποικίλες και διασπαστικές οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές προκλήσεις και συνεισφέρουν στην εκπλήρωση των δεσμεύσεων των κυβερνητικών φορέων απέναντι στους πολίτες.

Το πλήρες κείμενο της Σύστασης του Συμβουλίου για τη Δημόσια Ακεραιότητα είναι διαθέσιμο στη βάση δεδομένων νομικών εγγράφων του ΟΟΣΑ, όπου μπορείτε επίσης να βρείτε πρόσθετες πληροφορίες καθώς και τυχόν μελλοντικές ενημερώσεις: <http://acts.oecd.org/Default.aspx>.

www.oecd.org/gov/ethics

govintegrity@oecd.org

 [#OECDintegrity](https://twitter.com/OECDintegrity)

